

SLOVENSKI NAROD.

Ishaja vsak dan zvečer, isimši nedelje in pramike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogerske dežele za vse leto 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld. 40 kr. Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za jeden mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom računa se po 10 kr. na mesec, po 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština znaša. — Na naročbe, brez istodobne vpošiljatve naročnine, se ne ozira. — Za oznanila plačuje se od štiristopne petit-vrste po 6 kr., če se oznanilo jedenkrat tiska, po 5 kr., če se dvakrat, in po 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska. — Dopisi naj se izvolé frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnništvo je na Kongresnem trgu št. 12. Upravnishtvu naj se blagovoljivo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari. — Vhod v uredništvo je iz Vegove ulice št. 2, vhod v upravnništvo pa s Kongresnega trga št. 12.

Telefon št. 34.

Namestnik Goëss.

Primorski Lahi so s tržaškim namestnikom grofom Goëssom lahko zadovoljni. Boljšega namestnika si niti želeli ne morejo. Goëss ni samo veren pristaš Rinaldinijevih tradicij, on ne vodi politične uprave samo v smislu teh tradicij, po Rinaldinijevih načelih, ampak on nastopa tudi javno v prid italijanske stranke. Dokaz tega je zadnje namestnikovo potovanje po Goriškem.

To inspekcijako potovanje je v obeh prebivalstva vsled nastopanja grofa Goëssa in različnih njegovih izjav zadobilo značaj nekakega agitacijskega potovanja v prid italijanske stranke in proti abstinenčni politiki slovenskih poslancev, in da imajo tudi Lahi ta utis, to priča veliko veselje, ki so je namestnikove izjave vzbudile v laškem časopisju. Kjerkoli se je namestnik grof Goëss na tem svojem potovanju ustavil, povsod je agitiral proti abstinenčni politiki in delal vladno reklamo za laško stranko in šel je pri tem tako daleč, da bodo slovenski poslanci vendarle primorani pokazati, če imajo sploh kaj odločnosti in poguma v zastopanju narodovih interesov.

Mi smo že davno prišli do spoznanja, da abstinenčna politika na Goriškem ne bo rodila uspeha. Povedali smo to odkrito in brez ovinkov, sicer pa respektirali sklep goriških poslancev, in jih pustili, naj hodijo po potu, na katerega so krenili.

Namestnik grof Goëss pa se na svojem potovanju ni morda omejil na to, da bi opozarjal ljudstvo na posledice abstinenčne politike, katere ljudstvo sicer samo dosti čuti, nego on je zagovarjal in opravičeval postopanje laške stranke pri pogajanjih s slovenskimi poslanci radi vstopa v deželni zbor. V Dornbergu je na pripomnjo, naj vlada upliva na italijanske poslance, da bodo odjenjali od svojih pretiranih zahtev, povdarjal, da laške zahteve niso pretirane; v Komnu je dejal, da morajo Slovenci biti z vsem zadovoljni, kar Lahi dovolijo, češ, da je treba iz laških rok prihajajoče drobtinice sprejemati radovoljno; v Kojskem pa

je c. kr. namestnik na županovo naglašanje, da Slovenci zahtevajo enakopravnost z Lahi naravnost odgovoril: „Tega ne bo nikoli“.

To je izjava, vsled katere je mej goriškimi Slovenci in mej tržaškim namestnikom nastal nepremosten prepad. Namestnik je s to izjavo naravnost in brez ovinkov priznal laški primat na Goriške m, proti kateremu je bil naperjen govor kojškega župana, priznal opravičenost laške nadvlade nad dvetretjinsko slovensko večino v goriški deželi in odrekal tej slovenski večini narodno ravnopravnost, torej pravico, katera ji je zajamčena v državnih osnovnih zakonih.

Tako odkritosrčno pač še ni noben javen funkcionar pri nas govoril. Goriški Slovenci so grofu Goëssu za to odkritosrčnost lahko hvaležni. Doslej so javni funkcionarji v teoriji in z besedami vedno pripoznavali načelo ravnopravnosti; četudi so bila njihova dejanja v nasprotju s temi zatrili; grof Goëss pa je naredil tej igri konec in je spravil v soglasje s svojimi dejanji tudi svoje besede.

Po namestnikovi izjavi nimajo goriški Slovenci nobenega upanja, da bi kdaj postali ravnopravni. Tega nikdar ne dosežejo. Tako je dejal grof Goëss sam v Kojskem in smo torej ž njim na jasnem.

Sedaj bi samo radi vedeli, ali soglašajo srednja vlada z grofom Goëssom, ali ne. Na to prosimo točnega in določnega odgovora, da se bomo vedeli ravnati. Noben odgovor velja seveda tudi za odgovor.

Atentat na Milana.

Milanovo upanje, da se vsaj časopisi trozveze ne oglasijo proti njemu, se je izjalovilo. Celotista „N. Fr. Pr.“, ki je še nedavno tega trdila, da „kdor je nasprotnik Milanov, je nasprotnik Avstro-Ogrske“, se je spokorila, tudi ona je pustila Milana na cedilu, dasi še vedno sprejema oficialna sporočila Milanovega korespondenčnega urada, kakor jih sprejemajo drugi v Avstriji

in v Ogrski izhajajoči listi. Zunaj Avstrije ga ni jednega lista, ki bi dajal prostora Milanovim sporočilom.

Največ je k temu preobratu pripomoglo dejstvo, da je Milan pooblastil „naglo sodišče“, soditi tudi o dejanjih, ki so se zgodila pred razglasenjem obsednega stanja in nagle sodbe. To je tudi najboljšim njegovim pristašem odprlo oči, to jim je pokazalo, da gre Milanu res samo za to, da ubije voditelje radikalne stranke.

Ta korak je dal nekaterim velesilam povod, da so Milana svarile, naj ne stori ničesar, kar bi zamoglo obuditi mnenje, da ne gre zgolj in samo za pravico in za kaznovanje krivcev. Nekateri listi so trdili, da je tudi avstrijska vlada dala Milana posvariti, toda nekonfiskovani „Nar. Listy“ pišejo v št. 205.: „Rakouský vyslanec bar. Schiessl chová se dosud lhostejně a zdá se, jakoby čekal na popostrčení svého německého kolegy.“

Ruski car je vsekako na jako energičen način pokazal, kako misli o Milanu in njegovih naklepih, in to je vsaj pomagalo. Vidi se to iz dejstva, da je Sava Gruič se vrnil v Srbijo, a da se Milan ne upa nastopiti proti njemu. Milan pač ni mislil, da se Gruič vrne v Beligrad. A Gruič je le prišel, — na valovih spodnjega Dunava pa se ziblje ruska vojna ladja.

Tuji diplomati bodo prisostvovali razpravam naglega sodišča. To je vsaj nekako jamstvo, da se ne bodo vsaj popolnoma nedolžni aretovanci obojali. Seveda tudi ti diplomatje ne bodo v stanu preprečiti, da se ne bo delalo s krivimi pričami, za katere Milanov pandur, policijski prefekt Rista Bademlić nikdar v zadregi ni.

Mej tem, ko so se delale priprave za „poslovanje“ naglega sodišča, izginilo je mnogo ljudij brez sledu. Začetkoma so bila v „Policijskem Glasniku“ objavljena imena aretovancev, toda za nekaj dni se je to objavljenje ustavilo. Zdaj se nič več ne čuje o aretovanjih, ali ljudje izginjajo brez sledu. Danes izgine ta, jutri drugi. Nihče ne ve, kam je prišel. In vsi

dotičniki so ali radikalci ali naprednjaki. Ljudje si šepetaje pripovedujejo, da so bili dotičniki prav na tihem, ponoči, aretovani in odpravljeni v kasemate ob Dunavu. Toda tam nečejo nič o njih vedeti. In ljudje si šepetaje pripovedujejo, da je večkrat pozno ponoči videti na obrežju Donave čolne, v katere posedajo žandarji in v katere pripeljejo vklenjene ljudi. Čoln odrine od brega in se vrne — brez vklenjenih ljudi.

Hudobnim turškim pašam, — v Srbiji so vladali tudi dobri in pošteni paše — je najbolj vgaljal ta-le način odstranjevanja ljudij: V vrečo deni kamen, potem radikalca zveži v vrečo in vrzi jo v Donavo. Doslej se ni še noben radikalec vrnil iz Donave.

Potapljanje ljudij je v Srbiji, kadar jo vlada Milan, nekaj nenavadnega. Kako se postopa, kaže usoda Bosanca Jovana Kovačevića. Ko se je ta vračal iz Rusije, so Milanovi pandurji oropali, celo njegove legitimacije so mu vzeli, potem pa so ga prepeljali na rumunski breg. Rumunska policija ni pustila, da bi se izkrcal, ker ni imel nikakih izkaznic. Trikrat se je moral čoln vrniti. V tretje je prišel rumunski policijski komisar sam s Kovačevićem, da pojasni svojemu srbskemu kolegu, da brez dokumentov ne sme nihče stopiti na rumunsko tla. „Če ga vi ne sprejmete“ — je odgovoril srbski pandur — „ga sprejme Donava“. Rumunski komisar je vedel, da se to zgodi, in zato je vzel Kovačevića na rumunski breg in mu rešil življenje.

Milana je strah, da se pred naglim sodiščem razkrije njegova komedija. Proti radikalnim voditeljem nima prav nobenega dokaza, in zato je poskusil vso stvar potlačiti tako, da bion veljal za milostivega in prizanesljivega človeka.

Poslal je svojega finančnega ministra Vukašina Petrovića k Pasiću in k Taušanoviću v ječo in jima dal predlagati, da ju izpusti iz ječe, a ko se primerno

LISTEK.

Fej!

Spisal E. K.

Neumen si, prijatelj, neumen! Sanjaš o nečem, kar je nemogoče. Ti — pa ona! Ne govori mi o srcu! Ako ti valujejo čustva v srcu in ti razburja dušo strast, poprimi pero, položi košček belega papirja na mizo, pa napiši kaj — pesemco, fantazijo, če hočeš dramatičen prizor — kar si bodi. Papir je potrpežljiv, tudi za sadove tvoje domišljije bode čitateljev. Delaj kar hočeš! A ne bodi otrok, ki si zida zlate gradove po oblakih, pa meni, da jih lahko doseže. Ti — pa ona! —

Prav ima. Oh, kako sem besen! Kako bi divjal! Srce mi je polno strupa. Danes razumem, kako je mogoče, da mori in ubija človek, ki bi sicer ne mogel — kakor se pravi — muhi žalega storiti. Morda sem blazen. Pa ne trdite tega! Ne. Nesrečen sem. Oh, nesrečen! S to besedo dopovem vse onim, ki so tudi nesrečni, drugim ljudem pa ne morem opisati onih groznih, onih peklenskih duševnih bolečin, katere proizvoda strastna, neugana želja za ciljem, ki je nedosežen.

Ljubim. A s tem nisem ničesar izrazil. Pa vendar se to ne more drugače povedati.

Ljubim. Želim, stremim in zahtevam. Upam — ne.

Mislite, da me ona ne ljubi? Ne recite tega! To me razburja, in sovražim ga, kdor to pravi, ker ni res. Vprašal je nisem. A kaj treba vprašanja, ko imava oba oči! Njena duša je čista in njen pogled ne more lagati. A ona ima stariše — in svet — svet! A zato moram trpeti, ker svet ne dopušča moje sreče. Kaj briga svet moja duševna muka in moje zastrupljeno življenje? Kdo vpraša po meni? A jaz trpim, jaz se zvijam v neskončni boli in obupno stiskam pest, ki išče po neskončnosti mojo sovražno usodo, da jo zdrobi...

Zaman. Seveda... ha ha! —

V novi gostilni pri „zlati košarici“ imajo izvrstno vino. Taka kapljica je tekla menda v Stiksu. V njej leži pozabljenje. Pardon. Odpustite! Bržkone se mi plete jezik. Ni čudo. Pa pijan nisem. Ne, pozabljenja ni v vinu. Tako — hipno deluje, kakor slabo zdravilo, ki oblaži bol za kratek čas, a je ne odpravi. Kadar izpuhté vinski duhovi, povrne se tudi spomin. In tedaj so bolečine še večje.

Pa za trenotek vendar pomaga.

In ravno v takem času so prišli prijatelji k meni. Prijatelji — saj veste: tako se pravi ljudem, ki nam želé dobro. Kaj mi bodo povedali moji dobri prijatelji?

— Čuješ! Partijo imamo za Te. Oženiš se lahko, kadar se Ti poljubi!

Prisegel bi, da nisem skusil kapljice vina, tako so me te besede stregile. Tako vam mora biti, kadar dobite — prosim brez zamere — prav iznenada čvrsto zaušnico. Hahaha! Oženim se lahko! Oni imajo partijo za-me? Mar se je vse zaklelo, da me naredi danes volka, tigra, hijeno? Ali je mogoče, da ostanem celo vpricho te insinuvacije miren?

Saj je res grozno! Prijatelji ti hočejo biti, pa te poznajo tako slabo. Nisem sentimentalca, a ljubezen mi vendar ni predmet za neslane burke. Vraga! Srce tudi ni kos lesa, iz katerega se lahko izrezljajo smešne figurice za prostaško zabavo vinjenih glav. To je prav za prav nezaslišano: oženiš se lahko, ker poznamo „partijo“ za te. Premislili smo tvoje razmere, preračunili tvoje dohodke in njeno doto, pa smo se prepričali, da se stvar lahko uredi. In sedaj ni treba nič drugega, kakor da se potruđiš tja in obaviš navadne formalitete, potem nas pa povabiš na pir... Hahaha! Cela stvar je vendar smešna!

— Nič se ne smeji! To je prav resna reč. Bodi pameten pa si lahko srečen.

— Če je sreča res tako po ceni —

— Ali posnaš gostilničarko pri „Divjem kosu“?

— Kje?
— V Gornjem trgu.
— Vdovo?
— Da. Otrok nima.
— Skoraj deset let je starejša od mene.

— Štirideset let še nima.
— Izvrstno, izvrstno! Haha!
— Pa vse je njeno. Hiša, vrt, polje. V hranilnici ima precej denarja.
— Bravo, bravo!
— Vse skupaj je najmanj 40.000 gld. vredno.

— Ali bi me pa hotela?
— Ona pravi, da si želi moža, ki bi jo res ljubil, inteligentnega človeka, njeni snubači so pa zarobljeni. Teh ne mara. Ona ne išče bogatega ženina, dejala je, da bi vzela takega, ki bi mu morala suktnjo kupiti, ako bi jej le ugajal, in ki bi jo ljubil!
— In tudi meni bi suktnjo kupila?
— Ne norčuj se! Da si jo le videl, kako jo je zbegalo Tvoje ime!
— Sedaj je dosti!

Osupnjeni so me pogledali „prijatelji“, ko sem zarjovel in se je stresla miza pod udarcem moje pesti, katero bi najraje položil na njihove glave. Pogledali so se, kakor bi hoteli reči: Danes ni pri zdrav pameti. Menda se ga je že preveč n... Jas pa nisem izpregovoril besedice... Plačal sem in odšel. (Konec)

zavežeta, da razpustita radikalno stranko in se izselita iz Srbije.

Oba sta Milanovemu odposlancu odgovorila: Tega ne storiva. Sodite naju, storite z nama kar hočete, ubijte naju, dasi sva nedolžna, ali svoje stranke ne izdava, ker bi bilo to izdajstvo naroda.

Milana je ta odgovor silno potrl, zlasti ker ga je začel zapuščati tudi najvernejši njegov sluga, ministrski predsednik Vladan Gjorgjević. Ta je Milanu sporočil, naj si poišče drugega ministrskega predsednika. Tudi ostali ministri hočejo odstopiti, izvzemši justičnega ministra, ki je pristna Milanova kreacija in je l. 1883. po zajčarskem ustanku pokazal svojo krvoločnost s tem, da je obsojil na smrt nad 100 poslancev, duhovnikov, učiteljev in kmetov ter jih dal postreliti.

Milan se je obrnil do Avakumovića in Ribarca, naj bi sestavila novo ministristvo. Ta dva sta se poslavlila l. 1893, ko sta dala v Goračici masakrirati več sto kmetov, ker niso hoteli voliti vladnih kandidatov. Takrat sta bila Avakumović in Ribarac radi tega tožena, in skupščina ju je spoznala krivima, a kralj ju je pomilostil. Celo ta dva brutalna in širokoustna politika sta v prvem trenutku odklonila Milanovo ponudbo, sestaviti novo ministristvo. S tem seveda še ni rečeno, da se naposled ne pobotata z Milanom.

„St. Petergskija Vedomosti“ prinašajo jako zanimive članke o dogodbah v Belemgradu. Ako pomislimo, da je urednik tega lista knez Meščerskij, osebni prijatelj ruskega carja, potem lahko verjamemo, da so dotični članki pisani po informacijah iz najboljših virov. Ta list pripoveduje mej drugim, da je Srbija pred kratkim dobila iz bosanskega fonda 10 milijonov dinarjev posojila, da dobiva Milan osebno na leto jeden milijon goldinarjev podpore iz „fonda za propagando na Balkanu“, kateri fond se je znatno pomnožil vsled volila visokostojee dunajske osebe, katera je, ni še posebno dolgo tega, padla s konja in vsled tega umrla.

Milan ima devet milijonov goldinarjev dolga. Kredita nima čisto nič in obresti od svojih dolgov zamore plačevati samo, če ima kako apanažo iz Srbije in če dobi kaj provizije pri oddaji javnih del. Simičevo ministristvo je svoj čas bilo samo zato odslovljeno, ker je pri sklepanju pogodbe pozabilo, izgovoriti za Milana primerno provizijo.

Isti list govori pri tej priliki tudi o zadnjih bojih na srbsko-turški meji. Takrat je ves svet mislil, da so turški vojaki v zvezi z Arnavti prekoračiti srbsko mejo in provzročili boje, a „St. P. Véd.“ pravijo, da so natančne preiskave dognale, da je tiste boje provzročil Milan sam, bodisi da je hotel z zunanjepolitičnimi komplikacijami odvrti narodovo pozornost od sebe, bodisi da je pri tem mislil na paragraf 25. berolinskega traktata, kateri pooblašča Avstrijo, da sme zasesti staro Srbijo in še več turškega ozemlja, ako bi bilo to potrebno vsled tam nastalih neredov in nemirov...

Nekonfiskovani „Nar. Listy“ prinašajo v št. 205. prav zanimive opazke o postopanju avstrijske diplomacije v Belemgradu, ali mi se jih po izkušnji pri zadnji konfiskaciji ne upamo ponatisniti.

V Ljubljani, 27. julija.

Čehi proti § 14.

Izvrševalni odbor češke radikalne stranke je objavil v „Radikalnih Listih“ protest proti § 14., proti vladi in proti sedanji politiki Mladočehov. „Obžalujemo“, pravi protest, „da mladočeški poslanci v zadevi avstro-ogrške nagodbe niso storili svoje dolžnosti. Ako sedaj proti uveljavljenju nagodbenih predlog mladočeški poslanci ne protestirajo, greše proti lastnemu programu, na podlagi katerega so bili voljeni v državni zbor. Tej nagodbi se Mladočehi ne le niso ustavljali, nego so celo dovolili, da je nagodba člen njihove stranke perfekcioniral. Naš narod je preobložen z davki, in povišanje davkov ga vrže naravnost v siromaštvo in največjo bedo. Pozivljamo torej vse poslance, da glasujejo proti dotičnim nagodbenim predlogom, ko se začne ustavno o njih obravnavati.“ — Ako bogati Čehi govoré o siromaštvu naroda, kako bi morali govoriti šele Slovenci! —

„Narodni Listy“ pa pišejo takole: „Mladočeška stranka, brez katere pritrdila se je izdala s § 14. prva serija nagodbenih predlog in se je odredilo novo povišanje užitninskega davka, bo morala proti vladnemu postopanju, ki je v sedanjih razmerah docela protustavno, povdariti svoje stališče.“ Na Češkem se vrše na raznih krajih protestni shodi proti novemu povišanju davkov.

Kdo je kriv?

Kdo je kriv, da so se povišali davki? Liberalci, nacionalci ali klerikalci? „Linzer Volksblatt“ trdi, da so liberalci in nacionalci glasovali za zvišanje uradniških plač ter s tem zakrivali povišanje davka na sladkor. „Neue Freie Presse“ zavrača to očitjanje, češ, da so liberalci glasovali za povišanje uradniških plač le s tem pogojem, da se konsumni davki ne povišajo. Brezpogojno pa je glasovala za zvišanje uradniških plač katoliška narodna stranka. Glasilo Ebenhochovo naj prime kabineta Badenija in Thuna. Prvi je predložil uradniški zakon parlamentu, drugi pa cesarju v sankcijo. Pokazalo se bo kmalu, da se novi davki ne porabijo za pokritje avstrijskih budgetnih točk, nego za potrebščine — armade.

Atentat na Milana.

Obravnava radi atentata na Milana se vrši. Najprej bodo obsojeni oni, ki so se zagrešili že med prekim sodom, tako da pridejo neposredni „krivci“ atentata šele v treh dneh na vrsto. Razen polkovnika Nikolića, katerega dolžé, da je bil nekak aranžer, pridejo pred sodišče še Pasić, Taušanović, Djurić, Ljotić in Protić. Obravnava se vrši javno, vender ima občinstvo malo prostora. Največ je tujih uradnikov in žurnalistov, ki imajo svoje sedeže.

Turčija in Milan.

Lepe duše v Carigradu in Beogradu so se našle: Milan je odlikoval z redi prve svetovalec sultana, sultan pa je poslal red Milanovemu adjutantu, ki je bil pri atentatu toli strašno ranjen, da je bil čez teden dni že zdrav. Čin sultana in Milana se smatra splošno za demonstracijo, katere pa ne smatra nihče resno. „Köln. Ztg.“ piše, da hočeta Avstro-Ogrska in Rusija počakati konca sodne obravnave proti Kneževiću in radikalcem, potem pa, če treba, posredovati. „Corriere di Napoli“ poroča, da se je tudi italijanski poslanik pridružil „prijateljskim nasvetom“ avstrijskega in ruskega poslanika in priporočal kralju Aleksandru zmernost, kajti z neopravičenimi zapiranj bi si mogla dinastija Obrenovičev nakopati veliko nasprotstvo. „Corriere“ piše, da tudi v Rimu ne verjamejo, da je bil atentat na Milana resen. Skratka: vse države evropske so proti Milanu, le sultan je njegov prijatelj!

Reakcija v Italiji.

20. t. m. je izdala italijanska vlada na podlagi kraljeve naredbe izjemni zakon, ki obsega devet točk. Prva točka daje policiji pravico, da sme zaključiti vsako zborovanje. Kazen 2000 lir in mesec dni zapore. Druga točka prepoveduje demonstracijske znake. Tretja točka pooblašča vlado, da sme razpuščati društva, ki so „proti ustavi in javnemu socialnemu redu“. Kazen 3000 lir in tri mesece zapore. Točka četrta grozi s kaznijo 3000 lir in šestmesečnega zapore onim, ki bi hoteli uprizoriti štrajke v javnih delavnicah. Štrajkujoči pa dobé tri mesece zapore in 1000 lir globe. Točka peta določa, da so vsi sotrudniki pri listih odgovorni za vse članke. Točka šesta določa, da morajo plačati globe za kaznovane liste njihovi izdajatelji. Točka sedma in osma določata kazni za razžaljenje državnih uradnikov, točka deveta pa za razžaljenje kralja, njihove hiše in tujih suverenov. — V Italiji pač kmalu ne bo možno več dihati. Pisati in govoriti se po teh določbah že ne more skoraj ničesar. Te dni se začneta dva velika procesa proti nekaterim državnim poslancem iz opozicije.

Puntarski francoski generali.

Francoski generali so postali jako nezanesljivi, in vojni minister Gallifet je menda res pravi rešitelj republike pred puntarskimi generali. Gallifet je prestavil generala Pellicieuxa, nadomestil je vojaškega guvernerja v Parizu, generala Zurlindena, sedaj pa je izključil generala de Négrierja iz najvišjega vojnega sodišča ter ga odstavil kot armadnega nadzornika. General de Négrier je izdal okrožnico, v kateri je grajal postopanje vlade v Dreyfusovi aféri ter dolžil vlado, da ne

zna braniti armade krivičnih napadov. Armada naj torej do končanega procesa v Rennesu počaka, če pa vlada niti potem ne bo hotela nastopiti, „potem“ — je dejal de Négrier — „bomo nastopili mi“. Poveljniki korov so mislili, da piše de Négrier v imenu vsega vojnega sodišča ter so to grožnjo sporočali svojim polkom. Vlada je slučajno izvedela, kako govoré poveljniki svojim vojakom ter dognala, da je provzročitelj takih naravnost puntarskih nagovorov in groženj general de Négrier. Zato ga je ministrski svet nemudoma suspendiral ter postavil v disponibiliteto. Kaj bi se bilo lahko zgodilo, ako bi vlada ne zasledila pravočasno de Négrierjevega hujskanja? Ali bi se bila uprla vsa francoska armada, pogrnala vlado ter uvedla vojaško diktaturo? Ali pa bi ustanovila celó monarhijo? Znano je, da je v armadi premnogo monarhistov in mnogo Boulangerjev!

Kmetijska družba in učitelji.

Odgovorili ste že na znani članek „Slovenčev“, a treba je vendar še stvar nekoliko pojasniti. Ne vem ali je bil dotični „Slovenčev“ članek pisan v taki strasti, da jim je razum popolnoma zaternel, ali pa so res toliko nevedni ti novi „kmetovalci“. Brez ozira na nizke osebne napade je članek tudi v stvarnem oziru popolnoma neistinit.

Trditve, da do sedaj občni zbor ni imel podobe „kmetijske družbe“, ampak da so se poleg učiteljev, duhovnov in graščakov udeležili občnega zbora le kake trije ali štirje kmetje, je tako grda laž, da bi se je moral vsakdo sramovati, kdor ima še li količkaj sramote in poštenja v sebi. Dr. Šusteršiču, koji je že nad dva meseca ud „kranjske kmetijske družbe“, daje ta trditve najboljše spričevalo, da je res „sposoben“ za kakega predsednika kmetijske družbe. Farbati se da le na katoliški podlagi. Pri kmetijstvu pa moramo računati s samimi dejanskimi razmerami. Do sedaj je bilo vsako leto pri občnem zboru od 20 do 30 duhovnikov, isto število učiteljev in kakih 60 do 80 kmetovalcev ter par graščakov.

Pa kaki so bili ti kmetovalci? Sami napredni in vzgledni kmetovalci, koji se v resnici zanimajo za družbo in za napredek kmetijstva.

Veselo je bilo gledati, kako so se pri raznih predlogih kmetijskih podružnic udeleževali debate duhovniki, učitelji in kmetovalci, ter brez vsakih političnih namenov razmotrivali posamezne predloge, ter ukrepali, kako in kaj bi kmetijstvu najbolj koristilo.

Kaka je bila pa letos udeležba?

Poleg kakih 30 učiteljev, 60 duhovnikov, 80 naprednih kmetovalcev je bilo čez 20 klerikalnih agitatorjev neudov in kakih 100 zapeljanih nerazsodnih kmetovalcev izmej kojih niti 5% ni vedelo, zakaj so prišli. To in nič drugega je resnica o udeležbah letošnjega občnega zbora in v onih zadnjih 15 let, kojih sem se vedno udeleževal.

Druga trditve, da poleg g. dr. Tavčarja kmetje plačujejo dvakrat tolik prispevek kakor učitelji, je zopet ali popolna nevednost ali pa nesramna laž. Udje plačujejo 2 gld. ter dobivajo za 1 gld. „Kmetovalca“, a za 1 gld. štiri drevesce. Ako pa kmet. podružnica hoče skleniti, da si 1 gld. obdrži in plača glavnemu odboru samo 1 gl., potem mora pa drevesca posebej plačati vsak ud za-se in sicer za štiri drevesca 1 gld. Isto je pri učiteljih. Vsak učitelj plača 1 gld., ter ne dobi drevesc. Ako pa hoče tudi drevesca dobiti, kakor drugi udje, mora doplačati še 1 gld., toraj tudi 2 gld., kakor navadni kmet, koji po mnenji „izkušenega kmetovalca“ dr. Šusteršiča plačuje dvakrat toliko kot učitelji.

Ako želi kateri kmetovalec vživati dobroto kakor učitelji, da bo na leto plačeval le jeden goldinar, se to prav lahko zgodi, in kmetijska družba mu bode zato zelo hvaležna, ker bode tista štiri drevesca, koje bi bil kmet dobil za 1 gld., lahko prodala za 1 gld. 40 kr., toraj bo imela 40 kr. dobička pri vsakem takem udu, kakor jih ima pri tistih učiteljih, koji plačujejo samo 1 gld. in ne dobivajo drevesc.

Ves dobiček, kojega ima učitelj, ako se peča s kmetijstvom, je ta, da lahko gre vsako leto k obč. zboru kmetijske družbe kjer prav lahko zapravi remuneracijo, koja dobiva za vse leto za kmetijski pouk v

šoli. Ako je učitelj marljiv ter ima veselje do kmetijstva, poučuje kmetijstvo v posebnih urah po zimi teoretično, a po letu praktično na šolakem vrtu, potem sme računati, da dobi za 40 do 60 ur pouka 5 ali 6 gld. remuneracije. Vidite g. dr. Šusteršič, to je brez dvoma bolje plačano, kakor Vaše katoličanstvo!!

Zadnji čas učitelju niti tega ne privoščijo, da bi se smel udeleževati občnega zbora kmetijske družbe, ker se je že „Slovenec“ spodtikal, zaka: bi moral biti občni zbor ravno v četrtek. Zakaj bi pa ne bil v nedeljo? V nedeljo ima kmet največ časa.

Trditve, da je gosp. ravnatelj G. Pirc sramotil kmetovalce, je gola laž, kakor je tudi laž, da bi jih bil sramotil gospod dr. Tavčar. Pošten človek gotovo ni ališal nič sramotilnega. Da je g. dr. Tavčar rekel, da si od župnikov, kapelanov, mežnarjev ter par nahujskanih kmetov ne damo pri tako imenitni družbi zapovedovati, kakor je kmetijska družba, to pač ni nič sramotilnega za kmeta. Gosp. dr. Šusteršiču je jako dobro znano, da je gospod cesarski svetnik moral vsled škandalov klerikalcev občni zbor zaključiti, ker drugače ga je mislil vladni zastopnik razpustiti. Pa kaj zato, saj še tako vedoma in nesramna laž na katoliški podlagi ni greh.

Kje je torej nasilstvo nad 400 kmeti?

Prepričani bodite Vi novodobni kmetovalci, da pri novem občnem zboru kmetijske družbe doživite tak poraz, da Vam bo za zmiraj zvenel po Vaših „kmetjskih“ ušesih.

Dolžnost narodne stranke pa je, da to brutalno nasilstvo klerikalcev na kmetijsko družbo natanko opiše in pojasni, ter v posebni knjižici izda, koja naj bi se razposlala po celi deželi, da bi se vsak kmetovalec lahko prepričal, kaki so njegovi „prijatelji“. Železo se mora kovati, dokler je vroče.

Tako ugodne prilike, kakor jo ima ravno sedaj narodna stranka, ne dobi kmalu. Klerikalce je treba popolnoma razkrinkati, da jih bodo vsi poznali, kaj jim je za korigisti kmeta. Celo kmetijsko družbo, koja je do sedaj v resnici koristila le kmetom, hočejo vpreči v svoj klerikalni jarem, da bi bila mesto kmetom njim v korist.

Na svidenje pri novem občnem zboru!

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 27. julija.

— Osebné vesti. Nadučitelj v Mariboru G. Mihael Nerat je dobil naslov ravnatelja.

— Velika skupščina družbe sv. Cirila in Metoda se bo vršila dne 3. avgusta na Vrhniki. Splošni program je naslednji: 1.) Predvečer, dne 2. avgusta t. l., naj se ob 8. uri p. n. skupščinarji in p. n. Ljubljančanje prijateljsko snidejo na vrtu gostilne g. Ferlinca (pri „Zvezdi“). — Pevske točke bo izvajalo družbi sv. Cirila in Metoda posebno naklonjeno slavno „Slovensko trgovsko pevsko društvo“. 2.) Dne 3. avgusta odhod iz Ljubljane z navadnim vlakom ob 7. uri 5 minut zjutraj. 3.) Po zborovanju skupni obed na čitalničnem vrtu ob 1. uri. Radi obeda se je udeležencem zglasiti do 1. avgusta z naslovom: „Čitalnica“ na Vrhniki. — Kuvert brez vina stane 1 gld. 50 kr. 4.) Odhod z Vrhnike ob 5. uri 10 minut popoldne. Vspored zborovanju samemu smo že priobčili. Dostavljamo samo še, da izstopijo letos iz odbora prvomestnik g. Tomo Zupan, in odborniki gosp. Ivan Hribar, gosp. Luka Svetec ter — kurat Koblar.

— Poglavje o konfiskaciji. Nekonfiskovana „Arbeiter-Zeitung“ z dne 26. julija št. 203. piše na drugi strani o konfiskacijah doslovno takole: „Napačno je, delati državna pravdnista odgovorna za spačenje objektivnega postopanja. Državni pravdnik ni organ pravosodja, ampak pooblaščenec vlade. Njegova konfiskacija ni vporaba zakona, nego izpolnitev političnih ukazov. Drž. pravdnik konfiscira to, kar vlada hoče, da se je konfisciralo; on konfiscuje natančno toliko, kakor vlada od njega zahteva. Kdor zahteva, naj drž. pravdnistva spoštujejo tiskovno svobodo, ima napačne pojme o nalogi drž. pravdnistev. Drž. pravdnik ni postavljen za to, da štiti svobodno besedo; on je postavljen, da štiti „državo“ pred svobodno besedo. Varstvo časopisja ni poverjeno drž. pravdnistvom, nego sodiščem, i valed načina,

kakor sodišča izvršujejo tiskovno judikaturu, se je krivica, ki se dela časopisju, tako bujno razvila. Istina je, da bi drž. pravdniki, če bi ne vedeli gotovo, da sodišča skoro z avtomatično zanesljivostjo potrdijo konfiskacije, se čuvali, odrediti zgolj iz potrebe vlade izvirajoče konfiskacije, kakršne niso samo sedaj na dnevnem redu. Če pa ve gosp. Klingspor (dunajski državni pravdnik), da še tako pogumna konfiskacija nima drugih posledic, kakor da jo mora g. Holzinger (sodni predsednik) po trditih in utemeljiti, potem je precej umljivo, da se njegova mladostna gorečnost ne čuti posebno zadržano. — Kaj bi „Arb. Ztg.“ šele rekla, ko bi vedela, da smo bili mi v soboto konfiskovani zaradi citatov iz nekonfiskovanih listov, radi navedbe historičnih faktov in radi grajanja oficijoznih časnikov!

— **Klerikalna zvižčnost.** Pod tem naslovom smo v štev. 160 opisali, kako so klerikalni „gospodje“ v St. Vidu nad Ljubljano agitirali za atentat na c. kr. kmetijsko družbo za hrbtnom „prijatelja“ g. J. Žirovnika, predsednika ondotne kmetijske podružnice. Na to se je oglasil šentvidski dopisnik v „Slovencu“, a ni naših faktov niti z enim dokazom ovrget, nego zaletaval se je v g. Žirovnika z zavijanjem, z lažmi, z obrekovanjem in celo z grožnjami. G. Žirovnik je nato poslal „resnicoljubnemu“ „Slovencu“ popravek, katerega pa „še“ ni objavil. Na vprašanje, zakaj se popravek ni objavil, odgovoril je rimski doktor Žitnik, da ne ve nič o kakem popravku, in katoliški kanonik Kalan je rekel, da popravek še ni došel. Za Boga, že zopet „čudež“! G. Žirovnik gotovo dopisuje že 30 let v Ljubljano, a ni se mu izgovorilo do sedaj nobeno pismo. Da bi ravno ta popravek imel tako smolo, to verjemi, kdor more, mi tega ne verjamemo. 24. t. m. poslal je nov popravek — a zaradi varnosti pred „čudežem“ priporočeno — s pripomnjo, da vsi zadevi izročijo advokatu, ako ne bo v prihodnjem „Slovencu“ tiskan. To je izdalo. Popravek bil je priobčen, a uredništvo ni bilo zadovoljno samo z njega donečimi zausnicami, temveč si je še samo, če mogoče, jedno še bolj donečo zadalo s svojim pristavkom, ki slove: „Ta popravek v bistvu vse potrjuje, kar je trdil naš šentvidski dopisnik, in to smo hoteli pribiti“. To se pravi po kranjsko: Nadejamo se, da je v St. Vidu še dosti brumnih ovčic, ki nam klerikalcem bolj verjamejo, kadar lažemo, kakor g. Žirovniku, ko resnico govori. Ti bore kmet, toraj za takega duševnega reveža Te imajo! Tako-le s Teboj ravnaj, Ti jim pa roke poljubljaš! To smo pa hoteli mi pribiti, ker na sedem let vse prav pride.

— **Razveljavljen sklep.** Namestništvo je razveljavilo sklep, s katerim je občinski svet v Gradcu protestoval proti porabi § 14. za uveljavljanje nagodbe. Ko je to župan v sinočnji seji naznanil, so občinski svetniki porogljivo klicali: Heil!

— **C. kr. obrtno strokovne šole v Ljubljani** prirede povodom sklepa šolskega leta veliko razstavo šolskih del, ki bodo obsegala predmete iz lesnega obrta, umetnega vezenja, čipkarstva in risanja. Razstava bode odprta občinstvu v petek, dne 28., v soboto, dne 29., in v nedeljo, dne 30. julija. O tej šolski razstavi, ki ima namen, predočiti vspehe in delovanje največjega našega obrtnega zavoda v teku zadnjih dveh let, bomo prinesli svojim čitateljem obširnejše poročilo.

— **Občni zbor akad. ferialega dr. „Sava“** se vrši dne 7. avgusta ob polu 9. uri zjutraj v mali dvorani „Narodnega doma“ s sledečim dnevnim redom: Čitanje zapisnika, 2.) Poročilo odbora, 3.) Poročilo preglednikov, 4.) Volitev odbora in upravnikov za okrožja, 5.) Volitev preglednikov in predsednikov častnega sodeca, 6.) Predlogi odbora, 7.) Slučajnosti. — Odbor prosi vse p. n. gg. starešine in brate Savane, da se polnoštevilno vdeležijo občnega zbora, ki je za preosnovo „Sava“ velevažen. Samostojni predlogi, naj se po § 74 društvenega poslovnika javijo vsaj teden dni pred občnim zborom odboru. — Bratom Čehom; ki bodo ta dan naši gostje pokažite z obilo udeležbo zanimanje za naše društvo. (Naslov Janko Krsnik, Ljubljana, Kolizeum.) S savanskim pozdravom, za odbor: stud. iur. Janko Krsnik, t. č. predsednik, stud. iur. Hinko Logar, t. č. tajnik.

— **Kmetijska podružnica v Lescah** je dobila dovoljenje, da priredi v društvene namene efektivno loterijo.

— **Moško pevsko društvo „Kranj“** priredi v nedeljo, 30. t. m., povodom svoje letošnje vrtno veselico v prostorih g. Šmida na Gaštaju. Pri veselici bo sviral godba požarne brambe. Začetek ob 4. uri popoldne. V slučaju neugodnega vremena se veselica preloži na prihodnjo nedeljo.

— **V korist dr. Fr. Preširnovega spomeniku** bo v nedeljo, dne 30. julija 1899 na vrtu gostilne „pri Vrbaniju“ v Kranjski gori veselica s petjem, godbo, dramatično predstavo in srečkanjem. Začetek točno ob 4. uri popoldne. Vstopnina k veselici, ki se vrši ob vsakem vremenu, 1 krono.

— **Šolska izveštja.** Letno poročilo petrazredne ljudske šole in obrtno-nadaljevalne šole v Postojni kaže, da je na tem zavodu v minoletem šolskem letu poučevalo devet učnih moči. Šola je obiskovalo 188 dečkov in 147 deklic. Na obrtno-nadaljevalni šoli so poučevali tri učne moči, učenec pa je bilo 40.

— **Goriški abiturientje** prirede s prijaznim sodelovanjem nekaterih koperskih učiteljskih moči pod pokroviteljstvom gospe Albertine dr. Trillerjeve, dne 6. avg. 1899. v Tolminu prvo dijaško veselico. Veselica se začne ob 6. uri popoldne na Devetakovem dvorišču, ob dežji v čitalniški dvorani. Na vspreduj je tamburanje, zbori, izvirna šalovigra „Dijaki“, sviranje dijaškega orkestra in ples.

— **Umor pod Gorjanci.** Iz novomeške okolice se nam piše: Umor Josipine Grubarjeve je silno vznemiril vse prebivalstvo. Grozno, uprav nepopisno razmesarjeno umorjenko je našel posestnik Hudaklin blizu njene hiše. Bila je oblečena samo v ošpetelj, sicer pa povsem gola. Krvavi sledovi v hiši in zunaj hiše svedočijo, da se je bil meji sirovašno ženo in mej morilec vnel ljut boj. Gotovo je bil morilec ves oškropjen s krvjo, a vzlic temu, in dasi je vse orožništvo neprestano na nogah in mu tudi ljudstvo pomaga, se doselej še ni posrečilo, priti storilcu na sled.

— **Rop in umor.** Pred kratkim našli so blizu Kanala na Goriškem klobuk necega kovača iz Deskle. Od tistega časa so tudi pogrešali kovača. Dan predno so našli klobuk, se je kovač mudil v Kanalu v neki gostilni in je imel takrat pri sebi 200 gl. denarja. Te dni so našli mrtvega v Soči. Imel je zvezane roke, denarja pa niso našli nič pri njem. Iz tega se sklepa, da se je zgodil roparski umor. Kdo je storilec, še ni znano.

— **Nesreče.** V Vipavi je utonil 59-letni dninar Jožef Premrov. Mož je bil čestilec žganih pijač, in domneva se, da je v pijanosti padel v vodo. — Na Golem pri Vodica se je zvrnil težko natovorjen voz na 64letnega Franca Bička. Mož je bil tako poškodovan, da je naslednji dan umrl.

— **Poskušen samomor.** V ponedeljek se je v Rajhenburgu poskušil vstreliti neki topničarski korporal. Zadel se je v prsa, a se ni smrtnonevarno ranil. Vzrok poskušene samomoru je ta, da se je mož radi nekaterih storjenih lahkomišelnosti bal degradiranja. Ranjenca so prepeljali v bolnico v Brežice. Kadar ozdravi, ne bo samo degradiran, ampak še zaprt.

— **Ponesrečil** je Jože Klatnik, kurjač južne železnice, padši neprevidoma mej lokomotivo in tender, ter si je zdrobil nogo.

— **Nevarnega tiča** ujeli so te dni ljubljanski orožniki v Stožcah, dne 8. junija iz škofjeloškega zapora ubeglega Fr. Aleša, katerega preganja sodišče zaradi različnih velikih tatvin, radi vlomov in radi ropov. Aleša so izročili deželnemu sodišču.

— **Zgradba justične palače.** Včerajšnja naša notica naj se blagohotno popravi tako, da ponudbe znašajo 316, 322, 326 in 347 tisoč goldinarjev.

— **Razpisane službe.** Mesto kancelskega oficijala eventualno kancilista pri okr. sodišču v Starem dvoru ali drugej. Prošnje do 12. avgusta predsedstvu dež. sodišča v Celovcu. — Mesto paznika v Ljubljani s plačo 300 gl., 25% starostno doklado in obleko. Prošnje do 25. avgusta pri predsedstvu deželnega sodišča v Ljubljani. — Mesto sodniškega sluga v Kranju ali drugej. Prošnje do 18. avgusta pri predsedstvu deželnega sodišča v Ljubljani.

* „Sv. Petra krajcar“. Kakor poročajo z Dunaja, je dal cesar povodom smrti ce-

sarja sedaj, ko se je uredila nje zapuščina, 100.000 gl. papežu. „Sv. Petra krajcar“ presega v zadnjih letih v Avstro-Ogrski že 50.000 gl. na mesec. In te velikanke vsote daje naša, že itak skoraj najubožnejša država papežu, ko bi jih sama vendar tako krvavo potrebovala! Ljudstvo zdihuje pod pezo velikanskih davkov, a duhovniki mu nalagajo še vedno nove!

* **Električen tok ubil človeka.** V prostorih mednarodne električne družbe na Dunaju se je včeraj prijel monter Penz, ker mu je padla lestev, za neko zbiralno ploščo ter bil takoj mrtev. Na mezincu desnice in na levem podplatu jo imel mrtvec luknjice.

* **Konjski klobuki.** V prvih dneh meseca julija so se prikazali v izložbah newyorških klobučarjev klobuki za konje. Radi silne vročine pogine namreč ondi mnogo konj, zato skrbé vozniki za potrebno varstvo svojih konj. Oblike klobukov so jako različne, in klobuki so iz raznih snovij. Tu je videti slamnike, cilindre, okroglaste klobuke in čepice. Nekateri imajo tudi raznobarvne trakove in pentlje. Nekateri pa nosijo na tilniku le mokro gobo, katero namaka voznik vsak hip.

* **Heinejev spomenik.** V Ameriko, v Newyork so morali iti Heinejevi čestilci, da so postavili velikemu pesniku dostojen spomenik. Na Nemškem ga ni hotelo sprejeti nobeno mesto. Dne 9. julija so torej odkrili med gromom, bliskom in viharjem Heineju spomenik: skupino treh povodnih nimf okoli Loreley in reliefom pesnika. Spomenik je napravil prof. Harter. Odkritja spomenika se je udeležilo mnogo društev in okoli 20.000 gledalcev.

* **Linhanje.** Iz Tallulaha, v državi Lujzijana, poročajo: Znani zdravnik Hodges se je nedavno sprl z nekim Italijanom. Ta je ustrelil na Hodgesa ter ga smrtnonevarno ranil. Kmalu na to je privrela velika množica ljudstva, katera je Italijana in še pet njegovih drugov obesila ter potem nešteto krat prestrelila njih telesa.

Telefonična in brzojavna poročila.

Dunaj 27. julija. Ebenhoch razpravlja v „Linzer Volksblattu“ zopet o volitvi delegacije, katero hoče nemška opozicija z obstrukcijo preprečiti. Ebenhoch je mnenja, da si nemška opozicija stvar še premisli in da z ozirom na krono, na armado in na Nemčijo opusti obstrukcijo, a če bi tega vendar ne storila, potem si grof Thun še vedno lahko pomaga s tem, da poseže na še sedaj veljavni oktobrski diplom.

Dunaj 27. julija. Protesti proti nagodbi se množe, dasi vlada vse dotične sklepe sistira. Zdaj so se izrekli med drugimi tudi obč. zastopi v Lincu, v Opavi, v Hebu, v Mariboru in v Dunajskem Novem mestu. Povsod prirejajo zdaj opozicijske shode.

Dunaj 27. julija. Nemškoliberalni člani občinskega sveta so s posebno vlogo na župana Luegerja prosili, naj skliče izredno sejo občinskega sveta, da bode ta protestoval proti porabi § 14. za uveljavljanje nagodbe.

Dunaj 27. julija. Ko je bil dunajski „Männergesangsverein“ zbran okrog spomenika Germanije v Niederwaldu, je imel nemški poslanec iz Češke, Stefan Richter pangermanski govor, v katerem je pozivljaval Nemčijo, naj intervenira v korist avstrijskih Nemcev. Poudarjal je, da se bije zdaj v Avstriji boj mej Slovanstvom in mej Nemštvom, in da bi Nemčija samo sama zase delala, ako bi posegla v ta boj.

Dunaj 27. julija. V Praturu so danes vsled strupenih plinov v nekem kanalu ponesrečili trije delavci. Našli so jih mrtve. Četrtri je bil omamljen.

Celovec 27. julija. Občinska svetnika dr. Abuja in sodni svetnik Dörflinger sta odložila svoja mandata za občinski svet. Povod temu je dal sklep občinskega sveta, prekrstiti Veličkovski ring v Bismarck-ring.

Beljak 27. julija. Sedaj se je oglasil neki natak iz Glandorfa, ki je povedal, kje da je videl na dan umora pristava Hallade, človeka, ki je imel krvave praske na rokah in na obrazu

in čigar zunanost se ujema s popisom domnevanega morilca.

Praga 27. julija. „Narodni Listy“ pozivljajo moravske Čehe, naj nemudoma izstopijo iz spravne komisije dež. zbora, ker to zahteva narodna čast.

Cetinje 27. julija. Prestolonaslednikova nevesta princezinja Justa je včeraj popoldne v Baru prestopila k pravoslavni veri.

Carigrad 27. julija. Vlada je razposlala velesilam okrožnico, v kateri jih opozarja, da se organizirajo v Macedoniji grške, srbske in bolgarske čete ter dostavljajo, da odklanja vsako odgovornost za to, kar se utegne zgoditi.

Slovenski abiturientje!

Stopili ste v akademiško dobo. Gotovo ste si tovariši v ožjem krogu že narisali pota, po katerih hočete hoditi velikosolci pozneje v življenju, da čim vspešneje posvetite moči svojemu narodu.

Poleg strokovnih študij, zanimaj se slovenski dijak za vprašanja, tičočna se razvoja narodovega, pripravljaj se za resno bodoče delo in žrtvuj že danes narodu, kar moreš storiti v njegovo probujo, v njegovo korist.

Trud posameznikov rodi redko obilen sad. Somišljenikom se je treba družiti. V počitnicah združuje slovensko dijaštvo „Sava“. Da k „Savi“ pristopite polnoštevilno, vas vabi podpisani odbor. Namen društva je (§ 1. dr. pr.) v počitnicah gojiti družno življenje in dijaški živelj med svojimi člani in jim biti duševna in zabavna vez.

V ta smoter (§ 2. dr. pr.) prireja društvo v raznih krajih slovenske domovine shode, veselice, izlete, poljudno poučna predavanja ter izdaja spise.

Udmeta znaša 2 kroni, vstopnina tudi 2 kroni. Za vstop se je prijaviti odboru. (Ljubljana Kolizej vr. 24.)

S savanskim pozdravom.

Za odbor:

st. ing. Janko Kersnik,
t. č. predsednik.
st. iur. Hinko Logar,
t. č. tajnik.

Gulnara.

Stepska pripovedka. Prevel Savo Savič.
(Dalje.)

Nemalo gospode je prišlo snubit črno-oko Ulano, množici mladeničev je razjedalo dušo goreče koprnenje po krasotici ukrajinskih step, po slavi lepotice kozaške. Toda vse je bilo zastoj. Snubci so odšli iz Damjanovega domu, kakor so prišli; krasotica ni poslušala mladeniških zaklinjevanj, — ker si je devojkino sroce osvojil kozak Iskra, taisti, ki je s slabo čajko pripul pred Carigrad in sultanu prižgal svečo, s katero je razsvetil ves Bospor.

A bil je tudi junaški ta korak. Ukrajina ni majhna, v Zaporozju je kozakov v obilici — ali Prokopu Iskri ni bil nihče enak! Ravno po srcu si je znala Ulana izbrati druga.

Dolgo bi bilo pripovedovati, kako se je to dvoje ljudi zaljubilo drug v drugega. Nad Rusijo je nekoč poslušal slavec srčen razgovor, in mlaj na zvezdnatem nebu je videl nekaj tacega, kar ne bo nikdar pozabil: videl je zaljubljenih prvi poljub, — ključ, ki odpira nebo sreče.

Zaljubila sta se. In tako je to že Bog napravil: mladenič z devojko je: — „človek“; a brez nje klatež, kakor izrod v zaporoški Liči. Tedaj ni čudno, da je Prokop dobil voljo, zjediniti se z Ulano — sivi sokol z belo golobico.

Ali ljubljencem se ne zgodi vse v trenotku po volji.

V naši Ukrajini ni, kakor kje drugje. Mnogo vode steče po Dnjepru, in ne samo jedenkrat odene zelenje stepске logove preje, kakor dobi mladenič krasotico. Pa še tako, kakoršna je Ulana! Ona je vse blago očetovo, dražja mu je od bogastva sultanovega, od zlatnega sijaja tatarskega kana!

Trdno drži Damjan svoje zlato in ne bo ga kar tako odstopil kozaku.

Ali kaj koristi, mladim ljudem govoriti o zaprekah!... Ona mislita, kar je njima drago, mora biti ljubo celemu svetu; in odkar ste se jima duši razumeli, več ne moreta misliti na ločitev!... Primeta se za roke, krasotica gori v dekljižji sramoti nalik višnji, in kozaku silno utriplje sroce.

Stopivši v sobo vržeta se pred noge staremu Damjanu. (Dalje prih.)

Darila.

Uredništvu našega lista stapa poslala:
Za družbo sv. Cirila in Metoda: Gosp. dr. Ant. Rogina v Novemestu 40 K, nabrane 22. t. m. pri slavljenji promocije doktorja Milana Škrlija. — G. Širola v veseli družbi v Laverci (po g. Karolu Lenčetu) 10 K. — Skupaj 50 K. — Živeli rodoljubni darovalci in njih nasledniki.

Za prebivalce mest, uradnike i. t. d. Proti težkotam prebavljenja in vsem nasledkom mnogega sedenja in napornega duševnega dela je uprav neobhodno potrebno domače zdravilo pristni „Moll-ov Seidlitz-prašek“, ker upliva na prebavljenje trajno in uraynovalno ter ima olajševalen in topilen učinek. Škatljica velja 1 gld. Po poštnem povzetju razpošilja to zdravilo vsak dan lekar A. MOLL, c. in kr. dvorni zalagatelj, na DUNAJI, Tuchlauben 9. V lekarnah na deželi je izrecno zahtevati MOLL-ov preparat, zaznamovan z varnostno znamko in podpisom. Manj kot 2 škatljici se ne pošljeta. 3 (59—10)

XV. izkaz o darilih za Prešernov spomenik.

Ime darovalca	Število gld.
Roš Ferdo, župan v Trbovljah nabral	36.—
katere so darovali: Roš Ferdo 5 gld., Dimnik Ana in Gregorec P. po 2 gld., Roš Roza 1 gld. 11 kr., Drnovšek Alojzija, Erjavac P., Meznarič Mat., Mol Josip, Kramar Iv., Dolničar Mat., Volavšek A. Meke I., Peklar I., Lainšič A., in Fischer A. po 1 gld., Divjak Kristina, Počivavšek I., Rožaj Konrad, Neimenovan, Kalan F., Vodusek, Kunstič, Plavšek Rob., Suher Marta, Šah L., Goropevšek, Volc, Slavšek Roza, Kumer A., Jager, Volkar, Pintar, Guns, Podmenik, Logar Marija, Rozin Vai., Laznik Iv., Majcen Fr., Kolenč A., Rebek Iv., Neimenovan po 50 kr., Blaznik Iv. 49 kr., Dolinar in Orožek po 30 kr., Krčol, Štefandič, Korn in Zupančič po 20 kr.	10.—
Kraljcer L. v Novemestu	10.—
katere so darovali „Soko“ in gostje pri koncertu Dolenjskega Sokola	3.20
Kalan Minka nabrala v veseli družbi pri Zalazniku	1.—
L. B. v Ljubljani	1.—
Hočevar M., c. kr. poštar v Velikih Laščah nabral pri ženitovanju Antona in Pavle Hočevarjeve	20.—
Taurer I. nabral v veseli družbi v gostilni „Miramar“	1.80
Vesela družba pri „Sitarju“	1.14
Roblek Ljudmila v Litiji dohodek kegljanja na dobitke za dame v gostilni Haslingerjeve	50.—
dr. Vojska A. c. kr. sod. svet. Novomesto	15.—
dr. Glaser K., c. kr. profesor v Trstu	5.—
dr. Truden Mih., odvetnik v Trstu	5.—
Vesela družba pri pristni dolenjski kapljici v Bončarjevi gostilni	5.—
Lapajne Anica in Ljubljani nabrala na zabavnem večeru pri Travnu na Glincih	15.50
Lavrenčič A. iz St. Petra na Krasu	2.50
Rodoljubi v Brežicah po koncertu v tamšnjem „Narodnem domu“	12.50
Stare Janko v Mariboru	—50

Skupaj . . . gl. 5007.08
Dr. Josip Stare, blagajnik.

Zahvala

gasilnega društva na Škofljici.

Svečanostno otvoritev gasilnega doma na Škofljici dne 16. t. m. so posebno povzdignili Presvetli knez in škof dr. A. B. Jeglič z jednatim ogovorom ognjegascem, nadalje „Zaveza gasilnih društev“ z načelnikom g. Fr. Dobletom ter gđ. Tonica Ogorelec s srčnimilnim pozdravom.

Vsem vrlim ognjegascem iz Ljubljane, Št. Vida n. Lj., Spod. Šiške, Most, Bizovika, Iga, Smarja in oddaljenega Trebnjega, vseh nad 150, vsem bodi srčna zahvala, ko ste prišli na bratovski „Na pomoč“.

K sijajni slavnosti pripomogli so tudi č. g. A. Drobnič, dekan v Smarji z bližnje duhovščino, g. Fr. X. Trošt, nadučitelj in načelnik gasilnega društva na Igu, koji je s krepkim in spodbudnim slavnostnim govorom slavnost res do vrhunca povzdignil.

Zahvalujemo nadalje g. I. Petriča, učitelja v Rudniku ter g. Jerančiču, ki sta neumorno sodelovala za gmetni uspeh našega društva, ravno tako tudi gđ. E. Šmit in njene tovarišice. Vrlim „Slavcem“ za prekrasno petje, kakor tudi vsem dobrodošlim gostom bodi naša zahvala. (1351)

Javna zahvala.

Slavna „I. dolenjska posojilnica v Metliki“ darovala je za gradnjo grško-katoliške cerkve sv. Cirila in Metoda v Metliki svoto 50 gld. Na tem vedeušem daru izreka podpisani odbor svojo presrčno zahvalo.

Odbor za gradnjo grško-katoliške cerkve sv. Cirila in Metoda v Metliki
 dne 24. julija 1899.

Tajnik: Predsednik:
 Ilija Hranilović s. r. Dako Makar s. r.

Umrli so v Ljubljani:

V deželni bolnici:

Dne 19. julija: Valentin Šinkovec, krovec, 51 let, zamaščenje srca. — Marija Ferbežar, posestnikova žena, 48 let, vnetje trebušne mreže. — Marijana Pikiš, tov. delavka, 39 let, legar. — Katarina Škerlj, mizarjeva vdova, 63 let, kron. pljučnica.
 Dne 21. julija: Jakob Jeraj, delavčev sin, 3 leta, škrlatica.

Meteorologično poročilo.

Vlšina nad morjem 206.2 m. Sedajni vršni tlak 736.0 mm.

Julij	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura v °C	Vetrovi	Nebo	Padačina v 24 urah
26.	9. zvečer	739.0	19.0	sl. jug	jasno	0.2 mm
27.	7. zjutraj	739.7	14.8	sl. jvzhod	del. jasno	
	2. popol.	737.9	26.4	sl. jug	jasno	

Srednja včerajšnja temperatura 20.6°, normale: 19.9°.

Dunajska borza

dne 27. julija 1899.

Skupni državni dolg v notah	100 gld. 50 kr.
Skupni državni dolg v srebru	100 „ 35 „
Avstrijska zlata renta	119 „ 10 „
Avstrijska krona renta 4%	100 „ 10 „
Ogerska zlata renta 4%	119 „ 05 „
Ogerska krona renta 4%	96 „ 55 „
Avstro-ogerske bančne delnice	808 „ — „
Kreditne delnice	381 „ 75 „
London vista	130 „ 60 „
Nemški drž. bankovci za 100 mark	88 „ 85 „
20 mark	11 „ 75 „
20 frankov	9 „ 55 „
Italijanski bankovci	44 „ 50 „
C. kr. cekini	5 „ 86 „

Vse vrednostne papirje preskrbuje **BANKA MAKŠ VERSEC**, Ljubljana, Selenburgove ulice 3. Srečke na mesečne obroke po 2, 3, 5—10 gld.

Iščem

mesečno meblovano sobo s posebnim vhodom s 1. avgustom t. l. Naslovi naj se oddajo pri upravnštvu „Slov. Naroda“.

(1357—2)

Ces. kr. avstrijske državne železnice.

Izvod iz voznega reda

veljaven od dne 1. junija 1899. leta.

Odhod iz Ljubljane juž. kol. Proga čez Trbiž. Ob 12. uri 5 m. po noči osonni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno; čez Selzthal v Aussee, Isil, Solnograd; čez Klein-Reifling v Steyr, v Linc, na Dunaj via Amstetten. — Ob 7. uri 5 m. zjutraj osonni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno, Dunaj; čez Selzthal v Solnograd, čez Klein-Reifling v Linc, Budejevice, Plzen, Marijine vare, Heb, Francove vare, Karlove vare, Prago, Lipsko; čez Amstetten na Dunaj. — Ob 11. uri 50 m. dopolndne osonni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Ljubno, Selzthal, Dunaj. — Ob 4. uri 2 m. popoldne osonni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Ljubno; čez Selzthal v Solnograd, Lend-Gastein, Zell ob jezeru, Inomost, Bregenc, Curih, Genevo, Pariz, čez Klein-Reifling v Steyr, Linc, Budejevice, Plzen, Marijine vare, Heb, Francove vare, Karlove vare, Prago, Lipsko, Dunaj via Amstetten. Ob 7. uri 15 min. zvečer osonni vlak v Lesce-Bled. Poleg tega vsako nedeljo in praznik ob 5 uri 41 minut popoldne v Podnart-Kropo. — **Proga v Novo mesto in v Kočevje.** Osonni vlaki: Ob 6. uri 54 m. zjutraj, ob 1 uri 5 m. popoldne, ob 6. uri 55 m. zvečer. — **Prihod v Ljubljano j. k. Proga iz Trbiža.** Ob 5. uri 46 m. zjutraj osonni vlak z Dunaja via Amstetten, Solnograda, Lince, Steyra, Isila, Aussee, Ljubna, Celovca, Beljaka, Franzensfeste. Ob 7. uri 55 min. zjutraj osonni vlak iz Lesce-Bleda. — Ob 11. uri 17 min. dopolndne osonni vlak z Dunaja via Amstetten, Karlovih varov, Heba, Marijinih varov, Plzja, Budejevic, Solnograda, Lince, Steyra, Pariza, Geneve, Curiha, Bregenca, Inomosta, Zella ob jezeru, Lend-Gasteina, Ljubna, Celovca, Lince, Pontabla. — Ob 4. uri 57 m. popoldne osonni vlak z Dunaja, Ljubna, Selzthala, Beljaka, Celovca, Franzensfesta, Pontabla. — Ob 9. uri 6 m. zvečer osonni vlak z Dunaja, Lipskega, Prage, Francovih varov, Karlovih varov, Heba, Marijinih varov, Plzja, Budejevic, Lince, Ljubna, Beljaka, Celovca, Pontabla. Poleg tega ob 8. uri 42 min. zvečer iz Podnarta Kropo. — **Proga iz Novoga mesta in Kočevja.** Osonni vlaki: Ob 8. uri 21 m. zjutraj, ob 2. uri 32 m. popoldne in ob 8. uri 43 m. zvečer. — **Odhod iz Ljubljane d. k. v Kamnik.** Ob 7. uri 23. m. zjutraj, ob 2. uri 5 m. popoldne, ob 6. uri 50 m. in ob 10 uri 25 m. zvečer, poslednji vlak le ob nedeljah in praznikih. — **Prihod v Ljubljano d. k. iz Kamnika.** Ob 6. uri 05 m. zjutraj, ob 11. uri 8 m. dopolndne, ob 6. uri 10 m. in ob 9 uri 55 m. zvečer, poslednji vlak le ob nedeljah in praznikih. (1206)

Iščem mesečno sobo s hrano

od 1. ali 15. avgusta naprej.
 Ponudbe pod „trgovski sodrudnik 22“
 poste restante Ljubljana. (1348—2)

„Kavarna Valvasor“.

Ob ugodnem vremenu!
Danes v četrtek, 27. julija
vojaški koncert.

Vstop prost. — Začetek ob 8. uri.
 K mnogobrojnemu obisku vabi najljubneje

And. Stuppan.
 (1358—2)

Firm. 196. Einz. I.—139/1.
Firmaeintragung.

In das hiergerichtliche Handels-Register für Einzelfirmen wurde eingetragen die Firma:
„Anton Hauff — Hôtel Post — in Gottschoe“.
 Der Firmainhaber Anton Hauff wird zeichnen:
„Anton Hauff“.

K. k. Kreisgericht Rudolfswert
 Abth. III., am 18. Juli 1899.

(Vpis firme. V tusodni trgovski register za posamezno firmo se je vpisala tvrdka: „Anton Hauff — hôtel pri pošti — v Kočevju“. Imetelj firme Anton Hauff bo podpisaval: „Anton Hauff“. — C. kr. okrožno sodišče v Novem mestu, odd. III., dne 18. julija 1899. (1346)

Za poletje

priporoča

AVG. AGNOLA

Ljubljana, Dunajska cesta 9
 poleg „Figovca“
 svojo bogato zalogo
**steklenine, porcelana,
 zrcal, šip itd.**
 posebno pa (608—49)
oprav za gostilne
 v mestu in na deželi.
Vrčki, kozarci in steklenice
 po zelo nizkih cenah.

Vsa kolesarska popravila
 izvršujejo se najceneje, najsolidneje in najtočneje
v novourejeni mehaniški delavnici
 podpisane tvrdke (948—11)
na Rimski cesti št. 9.
 Istotam vežbališče in dobro urejena izposojevalnica koles.

Kavčič & Gorjanc

zaloga koles in prodaja potrebščin: Gradišče št. 2.

Posrečilo se je
 konečno nama pridobiti svetovnoznanih

Adler-koles

glavno zastopstvo: (1214—8)

Gradišče št. 2. **Kavčič & Gorjanc** Rimska cesta št. 9.

Učenca (1340—3)
 sprejme v trgovino z mešanim blagom
Frid. Skušek, trgovec v Metliki.

Stanovanje
 3 sobe s pritlikinami, pritlično, odca se takoj po nizki ceni (1361—1)
 na Domobranski cesti št. 1.

Učenca (1359-1)
 sprejme v svojo trgovino z mešanim blagom
Oto Homan v Radovljici.

Išče se
gostilna na račun
 eventualno se vsprejme tudi mesto plačilnega natakarja.
 Ponudbe vsprejema posredovalna pisarna za službe na Dunajski cesti št. 7, Terezija Novotny. (1360—1)

Kot
vajenec za kontovár
 s primerno začetno plačo se sprejme takoj dijak, ki je dovršil trgovsko šolo ter je slovenskega in nemškega jezika popolnoma zmožen.
 Pismene ponudbe s prepisom končnega spričevala, sprejema tvrdka (21—170)
Kavčič & Lillog
 v Ljubljani, v Prešernovih ulicah.

Avtomatični lovilci za množine.
 Za podgane gld. 2.—, za miši gld. 1.20 Lové brez nadzorstva po 40 v jedni noči, ne puščajo nobene nečistosti in se postavljajo zopet sami. Lovilnica za ščurke „Eclipse“, na tisoče ščurkov in zoharjev v jedni noči loveča, à gld. 1.20. Povsod najboljši vspehi. Pošilja se proti povzetju. (1287-2)
M. FEITZ, Dunaj, II., Taborstrasse 11/B.

Štedljiva gospodinja
 katera hoče
davek pri sladkorju prihraniti
 naj poskusi v gospodinjstvu kuhati mesto neredilne in razburjajoče kave ali kitajskega čaja:
Doktor pl. Trnkóczy-ja
kakao sladni čaj.
 1 zavoj 1/4 kilo vsebine 20 kr., 14 zavojev samo 2 gld. 25 kr.
 Prodaja in razpošilja z obratno pošto, tudi samo 1 zavoj:
Lekarna Trnkóczy
 (1349—3) v Ljubljani.

Gisela-društvo za opremo za možitev dorašlih deklic

pod pokroviteljstvom Nj. c. kr. visokosti svitle gospe nadvojvodinje Gisele
Ravnateljstvo na Dunaji, I., Franz Josefs Quai 1 (v lastni hiši)
 goji zavarovanje na dotnih glavnicah za deklice po ugodnih tarifih in po cenih na gradah. Vsakoletni čisti dobiček se rabi izključno le v interesu zavarovancev (za podelitev pridobitka, za napravo fonda za opremo ubogih deklic, posebno nekdanjih zavarovank itd.). Zahtevajte po dopisnici prospekt. Ravnateljstvo Vam ga pošlje, kakor daje tudi vsa druga pojasnila radovoljno in brez stroškov.
 Učitelji in uradniki, trgovci in obrtniki dobé s prevzetljivo zastopstva Gisela-društva jako dober postranski zaslužek.
 Ponudbe naj se pošiljajo na (1355—1)
ravnateljstvo: Dunaj, I., Franz Josefs Quai 1.